

رابطه تقوا با شرایط فرهنگی جامعه/ مسائل فرهنگی باید ریشه ای حل شوند

رئیس مؤسسه معارف وحی و خرد گفت: با وجود اینکه مشکلات جاری اداری کشور و مشکلاتی که از گذشته بر جای مانده بار سنگینی بر دوش دولت گذاشته است، ولی دولت باید خیلی زود به دنبال کارهای ریشه ای و اساسی باشد و به ویژه مشکلات فرهنگی را ریشه ای حل کند.

رئیس مؤسسه معارف وحی و خرد گفت: با وجود اینکه مشکلات جاری اداری کشور و مشکلاتی که از گذشته بر جای مانده بار سنگینی بر دوش دولت گذاشته است، ولی دولت باید خیلی زود به دنبال کارهای ریشه ای و اساسی باشد و به ویژه مشکلات فرهنگی را ریشه ای حل کند.

حجت الاسلام علی نصیری رئیس مؤسسه معارف وحی و خرد در مورد اینکه اگر بخواهیم آسیب های فرهنگی جامعه را با توسل به قرآن مجید درمان کنیم چه نکات و محورهایی قابل طرح است به خبرنگار مهر گفت: مهمترین نکته این است که تقریباً همه آمارها و اسناد و مدارک موجود نشان می دهند که جامعه از جهات و بعد فرهنگی دچار تردید است. بدون تردید نگرانی ای که رهبر انقلاب مطرح کردند و چندسالی است که برآن تأکید می کنند مخصوصاً که امسال را هم سال فرهنگ نامیدند، آماري هم که ارائه می شود راجع افزایش بزهکاری، افزایش سطح منازعات و ستیزها در سطح مردم، این ناهنجاری ها که احياناً در ورزشگاه ها دیده می شود، خشونت هایی که پشت پرده مسائل مدیریت ها گاهی مشهود می شود، حجم بالای پرونده ها در دستگاه قضایی و بحث آمار افزایش طلاق و اعتیاد اینها نشان می دهد که جامعه در چکاپ رفتار اخلاقی، دینی، فرهنگی دچار آسیب است.

وی افزود: این یک مسئله بسیار مهمی است ما باید راجع آن تأمل کنیم. اولین گام اصلاح مسائل فرهنگی پذیرش این آسیب است به عنوان مثال شما وقتی به پزشک مراجعه می کنید شما را چکاپ می کند و می گوید این آسیب ها را دارید. خب رسانه ها، خبرگزاری ها و مطبوعات تلاش می کنند مصاحبه و اظهار نظر ها از سوی صاحب نظران مطرح شود و به مشکلات بپردازند و آنها را واکاوی کنند. اینها یکسری مسکن های کوتاه و مقطعی و موقت است باید فکر اصلی و اساسی شود.

رئیس مؤسسه معارف وحی و خرد تصریح کرد: مسئله را باید از این زاویه نگاه کرد که با گذشت سه دهه از انقلاب اسلامی ما دیگر دوره ای از مشکلات را پشت سر گذاشته ایم. واقعاً باید یک فکر اساسی و اصلی شود و نهادهای مرتبط در این زمینه تنها نیست. اگر قرار باشد کسی برای فرهنگ نسخه ای بپیچد فرهنگ را با اقتصاد و سیاست و مدیریت نگاه کند زیرا فرهنگ را نمی شود تنهایی نگاه کرد یک حلقه ای از زنجیری است که جهات مختلفی دارد و روی هم اثر می گذارد.

وی افزود: در سال گذشته که کشور دچار بحران شد نهادهای فرهنگی همه نالیدند زیرا بودجه های آنها تقریباً قطع شد، حتی کار به جایی رسید که گفتند چاپ و نشر قرآن هم به حداقل رسید. این مسئله کاملاً منطقی است. بنابراین اصل و بنیاد حل مسائل این است که حلقات را با هم ببینیم و با هم پیش ببریم. مهمترین نکته این است که باید دولت که دومین سال فعالیتش است از حالت روزمرگی خارج شود. درست است که مشکلات جاری اداری کشور و مشکلاتی که از گذشته بر جای مانده بار سنگینی بر دولتمردان گذاشته است مثلاً همین مشکل هدفمندی یارانه ها و مسائل دیگر، ولی دولت باید خیلی زود به دنبال کارهای ریشه ای و اساسی باشد و مشکل را ریشه ای حل کند.

نصیری اظهار کرد: بزرگترین اشکالمان در عرصه فرهنگ نداشتن یک برنامه مشخص، مدون و هدفمند و روشمند است. بالاخره وقتی که ما انقلاب را شروع کردیم صدا و سیما ما دوساعت آن هم دعا و نیایش پخش می کرد اما در اواسط راه مسیر دیگری طی کرد و امروز به جایی رسیده که بعضی از مخاطبین معترض هستند. در عرصه برخورد با پدیده بی حجابی یا بد حجابی، نمادهای فرهنگی غربی، یک زمانی در برخی از دولت های گذشته کار به جایی رسید که آمدند در خیابان و در پارکها آستین کوتاه ها را رنگ می زدند و یا موها را قیچی می کردند یا تخم مرغ به صورت بدحجابان می زدند. امروز می بینیم که تظاهر به رفتارهای ضد فرهنگی یا ضد دینی کاملاً مشهود و علنی است جاهایی مثل سینما یا تلویزیون بازیگران خیلی راحت هستند و انگار بدحجابی برای آنها نهادینه شده است. اشکال کار در این است که ما به منطق قرآن نرسیده ایم. قرآن در برنامه های دینی ای که به مردم اعلام می کند یک منطق بسیار استوار و قوی و منطقی دارد. آن این است که برای عموم کف را نگاه می کند و برای متقین کمال را.

وی افزود: این حرف را بر اساس این آیه شریفه استناد می کنم که یک جا قرآن می گوید فاتقوا الله ماستطعتم یعنی شما مقداری که می توانید تقوا داشته باشید. یک جایی فرمود *اتقوا الله حق تقاته* یعنی تا می توانید تقوا داشته باشید. در تفسیر این مطلب آمده عده ای از مسلمانان نزد پیامبر(ص) آمدند و گفتند برای ما کار سنگینی است که تا می توانی تقوا کسب کن و خیلی ابراز یاس و ناامیدی کردند. وجود مقدس پیامبر(ص) فرمود این آیه برای متقین و خواص است در جای دیگر خداوند از ما خواسته فاتقوا الله ماستطعتم یعنی به حد توانتان تقوا داشته باشید. عوام جامعه دینداری در همین حد می خواهند تاب ندارند آن چیزی که مثلاً برای یک طلبه است بخواهند. بعنوان مثال یک طلبه از صدا و سیما یا یک روزنامه یا از سینما چیزی متفاوت از یک کسی که در شمال تهران زندگی می کند می خواهد. ماستطعتم یعنی کف را در نظر بگیریم. دین و ارزشهای دینی را باید حس کنیم و از آن عقب نشینی نکنیم. مسائلی مثل بدحجابی و فرهنگ غرب و سبک زندگی و خیلی چیزهای دیگر مطرح است.

باید کف را برای عامه مردم در نظر بگیریم و بعد بیاییم برای افراد با درجات دینداری بالاتر یک برنامه ای بریزیم برنامه عام، ساری و جاری دولت برای عوام و دیندار متوسط باید در حد کف باشد. اگر اینطور شود ما یک برنامه و نسخه واحد لازم نیست بچینیم. اتفاقی که الان می افتد این است یک دولت می آید و آن دینداری حد تقاته را در نظر می گیرد، حد بالا را در نتیجه خطای خیلی تنگ و بسته ای در عرصه فرهنگ تولید می شود که اعتراض بسیاری از دوستان اهل فرهنگ را به بار می آورد.

این محقق و پژوهشگر حوزه علوم اسلامی یادآور شد: این دولت می آید با یک نسخه (البته بخشی از رفتارها اینطوری است نمی گویم همه آن اینطوری است) گویا باید همه جامعه را کف ببینیم این نسخه را به این صورت بچینیم ، بگوییم جامعه دیندار حق دارند در این فضا حرکت کند آن حد تقاته و عموم مردم آن فصل را که ماستطعتم است در نظر نمی گیرد. مسئولان فرهنگی بگویند که اگر در عرصه فرهنگ مثلاً کسی گشاده دستی می کند به خاطر این است که سایت ها و ماهواره هایی است که جوانان ما را با خودش دارد می برد. بله ممکن است ما برنامه ای که مثلاً تأیید می کنیم در سطح تأیید یک عالم پرهیزگار متقی دیندار باشد سطح توقع او سطح تقاته است ولی عامه مردم ماستطعتم است. ماستطعتم حد کف را در نظر می گیرد دیگر از کف نباید پایین تر بیاییم. بر این اساس معتقدم همین نداشتن یک برنامه واحد در عرصه فرهنگ ما را با یک آسیب خیلی بزرگی مواجه کرده است و آن این است که مردم الان خیلی ها حتی دیگر توجه به کف هم ندارند. یعنی یک جوری دارند زندگی می کنند که در این زندگی همه چیز می توانید ببینید. هم به زیارت عاشورا و مسجد برای نماز خواندن می روند هم می توانند موسیقی لس آنجلسی و ماهواره رقص و آواز و پایکوبی ببینند این مسئله جالب نیست و خطر بزرگی است. این دینداری نیست دینداری ای که خالص و ناب باشد. این دینداری همراه با انواع و اقسام آسیب ها است و غیر پاک است. نداشتن یک وحدت رویه یا یک برنامه، (برنامه لزوماً یک نسخه نیست اما برنامه روشن و هدفمند است ممکن است دو نسخه ای باشد) اما برای برنامه ریزان روشن است. این مسئله باید اتفاق بیافتد. امروز مردم را کاملاً باید قانع کنیم و باور کنیم که در چه سطحی باید دینداری خودشان را حفظ کنند.